

LIIAN HYVÄÄ OLLAKSEEN TOTTA

Tapasin ihanan miehen. Hän oli aivan erilainen kuin muut. Tapasimme ravintolassa, en päässyt irti hänestä koko iltana, juttelimme ja taisimmepa vaihtaa puhelinnumeroita.

Hän piti tiiviisti yhteyttä, lähetti viestejä kymmenittäin ja soitti joka päivä. Aloimme seurustella. Hyvin pian hän alkoi ostaa lahjoja minulle. Seksi oli hyvin tärkeää, ja kieltämättä nautin siitä itsekkin. Kaikki oli niin hyvin, kuinka muutenkaan, kun mies huomioi ja sain pitkästä aikaa tuntea olevani nainen. Aika pian muutimme yhteen, hän teki selväksi, että menemme naimisiin mahdollisimman pian. Hän halusi myös saada lapsen. Itse en aluksi innostunut ollenkaan, mutta kun toinen niin vannoo rakkauttaan ja pyytää toteuttamaan pitkäaikaisen toiveensa, suostuin ajatukseen.

Tulin raskaaksi, saimme lapsen, menimme naimisiin.

Mies oli jo alkuvaiheessa osoittanut olevansa melkoisen mustasukkainen, mutta ajattelin sen johtuvan hänen aikaisemmista kokemuksistaan. Hänen edellinen kihlattunsa oli pettänyt häntä törkeällä tavalla. Säälin häntä, ja ajattelin tietenkin korjaavani kaiken.

Hän oli hyvin äkkipikainen. Kiivastuksissaan hän saattoi hakata nyrkkinsä verille seinään tai ovenpieleen, niin että veriroiskeita oli pitkin seiniä. Riitelimme joskus, aika harvoin, mutta yleensä siksi kun silloin vielä uskalsin – tai en tiennyt ettei kannattaisi – pitää puoliani. Kerran löysin hänet nojaamasta rintakehäänsä vasten leipäveitseeä.

Lapsi oli hänelle tärkeä, mutta olisin toivonut hieman enemmän osallistumista. Ymmärsin kyllä, että jos toinen käy töissä, hänen täytyy jaksaa herätä aamulla, mutta olisin joskus kaivannut apua öisin. Jostain syystä päätin vain purra hammasta ja olla valittamatta, ja ennenkaikkea olla pyytämättä apua.

Kun palasin töihin, mustasukkaisuus lisääntyi. En uskaltanut tervehtiä miespuolisia työtovereitani, jos heitä tuli vastaan kauppareissulla. En uskaltanut puhua heistä mitään, en kertoa mitään mistä kävisi ilmi, että työpaikalla koskaan juttelen mitään kenenkään miehen kanssa. Kerran tuohduksissani sanoin hänelle, että jos vain löytäisin työpaikan missä ei olisi yhtään miestä, eikä edes puhelimesta tarvitsisi puhua kenenkään miehen kanssa, niin toki sellaiseen vaihtaisin.

Riidat lisääntyivät aina, kun oli sellainen kausi, että hänellä oli työstressiä. Jos taas minulla oli syystä tai toisesta huono päivä, olin huonolla tuulella tai väsynyt, hän alkoi heti tiukata mikä on vialla ja kehotti minua olemaan tuomatta työasioita kotiin. Niinpä päätin olla näyttämättä, vaikka kuinka olisin ollut väsynyt tai kipeä.

Alkoholia hän käytti varsinkin alkuaikoina aika reippaasti silloin kun käytti. Kirkkaat viinat hän jätti vähemmälle, mutta olutta kului kyllä. Minulla ei periaatteessa ollut oikeutta lähteä mihinkään iltarientoihin työkavereitten kanssa, puhumattakaan ystäväistäni. Työpaikan pikkujouluihin kyllä osallistuin, mutta pelkäsin viikkokausia miten hän suhtautuu kun kerron, että jotain olisi tulossa. Päätin kertoa aika viime tipassa, niin mies ei ehtisi hermoilla niin pitkään. Joka ikisestä iltamenosta ”maksoin” sekä etu- että jälkikäteen. Minun olisi pitänyt esittää minuuttiaikataulu missä olen ollut ja mitä tehnyt. Kerran hän jopa vaati nähdä kuitit illalta... Hän itse kyllä oli vapaa saunailtoihin ja mökkiviikonloppuihin.

Jos jonnekin lähdin, puhelimeni soi lakkaamatta. Myöhemmin aloin jättää puhelimen esim. naulakkoon, etten kuule sitä ja voin sanoa etten kuullut. Mutta sekin suututti häntä; ”meillähän olisi voinut olla joku hätä kotona!” Itse ajattelin, että aikuinen ihminen pärjää muutaman tunnin oman lapsensa kanssa. Tarkistin kuitenkin kerran puolessa tunnissa yhteydenotot. Minua jotenkin hävetti työtovereiden läsnäollessa olla puhelimessa vähän väliä, paljastaa miten minua seurataan.

Kestin sitä vuosia. Hän laittoi minut melkein rikkomaan välini omaan äitiini. En halunnut pyytää vieraita, en ainakaan yöksi. Pelkäsin, että jossain vaiheessa mies ei hillitse itseään, ja riitamme paljastuvat. Olisi ollut niin hävettävää paljastaa, että mies, johon niin ihastuin, ja jonka kanssa niin nopeasti muutin yhteen, onkin niin hankala. Vieraitten edessä hän oli ylitsevuotavan ystävällinen, mutta kotona täysi piru. Hän saattoi valvottaa tuntikausia yöllä, kun seuraavana päivänä oli joku perhejuhla. Ihan vain kiusaksi.

Olimme muuttaneet omaan taloon, mutta muutamassa vuodessa minä väsyin siihen työn määrään. Miehen ei mielestään tarvinnut tehdä muuta kuin käydä töissä ja maksaa laskuja. Tein toki itsekkin samaa, mutta minulle jäi sen lisäksi kotityöt. Aloin opiskella työn ohessa. Kun sain läksykirjat levitettyä keittiöön, kuului hetken kuluttua kehoitus keittää kahvia. Kirjat pois, kahvi pöytään, kirjat takaisin, kirjat pois, iltapala. En olisi saanut opiskella, koska se vei minun aikaani olla käytettävissä. Ja minun piti olla käytettävissä kaikin tavoin, koska olimme naimisissa. Muitten ihmisten edessä hän sanoi arvostavansa opiskeluni, mutta minulle hän vinoili että luulenko olevani jotenkin parempi.

Riitojen jälkeen hän oli hyvin katuvainen, osti minulle jotain kivaa, vei jonnekin. Kävimme usein ulkona syömässä, matkustimme usein. Riidan jälkeen sain aina lahjoja, kuten kaikkina merkkipäivinä, mutta uusi olohuoneen matto ei korvaa niitä ilkeitä haukkumisia mitä sain kuulla. Hän haukkui minua huoraksi, mutta en siltikään suostunut eräänä iltana hänen kanssaan seksiin, vaikka hän heittikin kasvoilleni viisikymppisen... Hänen mielestään minun kuului suostua aina, koska olimme naimisissa.

Minua oli vuosikautia ostettu. Tavaroilla, matkoilla, koruilla. Sain koruja syntymäpäivänä, äitienpäivänä, jouluna, hääpäivänä, ystävänpäivänä, nimipäivänä... Mutta ei tavaralla voi ostaa rakkautta ja hyväksyntää. Olin huomannut, että hänen perheessään kiintymystä osoitettiin lahjoilla. Hänellä oli huono itsetunto ja hän vähätteli itseään, mutta silti rivien välistä kävi selväksi, että hän on muita parempi. Ristiriitaisen hämmentävää. Minun syytäni oli, että hänellä ei ollut kavereita. Itse en saanut pitää yhteyttä omiin kavereihini, tai siitä piti raportoida tarkkaan.

Hän ei koskaan lyönyt minua. Kaikki riidat riideltiin yöllä. Sitä edelsi koko illan huokailu ja hiljaisuus television edessä. Tiesin aina mitä on tulossa. Ja kun valot sammutettiin, pari syvää huokaisua, ja sitten se alkoi. Riitelimme aina samat asiat. Vaikka asiat sovittiinkin, niin silti niistä riideltiin aina uudestaan ja uudestaan. Yritin olla itse kiihtymättä, mutta se suututti miestä vielä enemmän. Käännysin selin yrittääkseni nukkua (nuku siinä kun pulssi lyö kahtasataa...), mutta hän käänsi minut aina itseensä päin niin, että joskus yöpaitani olkain rikkoutui.

Makasin sängyllä, ja hän seiso i sängyn vieressä tuijottaen uhkaavasti, mutta ei lyönyt. Hän heitti oman patjansa minun päälleni ja sen jälkeen kirjoja kirjahyllystä.

Onneksi tässä järjestyksessä. Hän heitti yöpöydän tavaroineen nurin.

Lukemattomia kertoja menin aamulla töihin umpiväsyneenä silmät itkusta kirvelen. Töissä oli silti parempi olla kuin kotona.

Kerran riita alkoi heti saunan jälkeen, ja menin vaatehuoneeseen pukemaan päälleni, tarkoituksena lähteä ulos, pois, paeta tilanteesta. Hän repi alushousut riekaileiksi jalastani. Sain puettua toiset, otin vain yöpaidan, farkut ja talvikengät jalkaani ja lähdin lumisateeseen. Menin ystäväni luokse. Tulin sieltä takaisin muutaman tunnin päästä.

Karkasin muulloinkin ulos, jotta ei tarvitsisi riidellä, eikä lapsi kuulisi. Piileskelin joskus yöllä autotallin takana ja katsoin huvittuneena, kun mies lähti pyörällä etsimään minua. Mietin mitä naapurit mahtavat ajatella jos näkevät minut... Piileskelin leikkimökissä, siellä pystyi istumaan muilta suojassa. Mutta aina oli pakko palata.

Hän tutki autoni, käsilaukkuni, lipastoni laatikot, luki päiväkirjani, halusi tutkia puhelimeni, mutta siihen en suostunut. Hänen mielestään olisi pitänyt, koska olimme naimisissa, hänen kuului saada lukea kaikki viestini... Hän heitti puhelimeni pihakiveykselle. Hän piilotti salakuuntelulaitteen kotiimme.

Löysin sen. Hän teeskenteli, ettei tiedä mikä se on, keksi kaikenlaisia selityksiä. En voinut tutkia netistä, koska hän tarkasti koneen sivuhistorian minun jäljiltäni, mutta ystäväni selvitti, että se todella oli salakuuntelulaite. Tiedoksi, että niitä saa helposti ja halvalla. Kun hän vihdoin myönsi hankkineensa laitteen, hän lievensi rikostaan sanomalla ettei se edes toiminut.

Muutama kuukausi laitteen jälkeen riitelimme taas. Tällä kertaa päätimme erota. Näin ainakin ymmärsin. Sanoin, etten jaksakaan enää näitä riitoja, koska ne eivät lopu koskaan. Sopua kesti yleensä muutaman viikon, mutta aina jossain vaiheessa tuli pudotus. En jaksaisi enää pudota. Sovimme jo, että menemme hakemaan ja jättämään eropaperit yhdessä. Mutta muutaman päivän päästä minulle valkeni, että eihän se niin ollutkaan mennyt. Olimme kuulemma sopineet riidan. Lisäksi hän alkoi sääliä minua, enhän minä pärjäisi yksin! Hän teki minulle palveluksen lupaamalla ”sietää” minua ja /tai avioliittoamme vielä.

Olin niin pettynyt. Olin jo ehtinyt riemuita, että nyt pääsen miehestä eroon. En nähnyt mitään ulospääsyä, minulla ei ollut varaa lähteä pois, mihin menisin yhteisestä talosta? Saisinko lapsen mukaani? Pelkäsin, että jos vain kertoisin että haluan erota, ne viimeiset hetket asua yhdessä olisivat täyttä helvettiä. Minun nähdäkseni ei ollut muuta mahdollisuutta kuin myydä talo, ja asua siinä kunnes se on myyty. Vasta osituksen jälkeen minulla olisi varaa lähteä.

Kun olin löytänyt salakuuntelulaitteen, yksi yllättävä henkilö työpaikallani sanoi, että joskus ei ole muuta mahdollisuutta kuin lähteä salaa. Mietin kaikkia mahdollisuuksia. Mitä jos ostaisin talon? Miten saisin miehen lähtemään siitä, en mitenkään. Luovuin siitä ajatuksesta.

Yli vuosi salakuuntelulaitteen jälkeen riitelimme jälleen. Olin niin väsynyt näihin riitoihin, aina samasta aiheesta, samoilla sanoilla. Ajatus salaa lähtemisestä oli kypsynyt vuoden verran, nyt olin valmis. Seuraavana maanantaina lähetin asuntohakemuksen. Merkitsin hakemukseen, ettei minulle saa lähettää postia eikä soittaa.

Hän oli uhannut ampua itsensä, ajaa rekan alle tai tappaa kissamme ym., jos jonain päivänä haluaisin erota. Aika tehokasta pelottelua. Pelkäsin oikeasti. Eräällä iltalenkillä huomasin vapaan asunnon, ja leikittelin ajatuksella että saisin sen itselleni... Meni vielä pari viikkoa, kaiken kaikkiaan kaksi kuukautta hakemuksen lähettamisestä, kun sain ilmoituksen juuri siitä asunnosta. Onnistuin päästä katsomaan asuntoa, olihan se aika kurja, mutta mikään ei enää pitäisi minua miehen luona.

Sain järjestettyä kaiken salaa. Asunnon, huonekaluja, kodinkoneita, muuttoapulaiset – kiitos heille rakkaille ihmisille! - ja jopa sukunimen muutoksen. Pelkäsin niin hirveästi, että jään kiinni ja hän tekee jotain kamalaa... Viimeisen yön avioliitossani nukuin todella huonosti, tuskin ollenkaan.

Mies lähti aamulla töihin, minä lähdin kotoa.

Hän oli täydellisen yllättynyt. Hän ihmetteli enkö ole tulossa takaisin koskaan. No en todellakaan! Hän kertoi vihdoinkin menneensä lääkäriin ja hakevansa apua mustasukkaisuuteensa, kuten olin pyytänyt moneen kertaan. En silti aikonut palata.

Muutama kuukausi muuton jälkeen huomasin, että hän vahti minua kotini ulkopuolella. Lisäksi sain kärsiä joitakin aineellisia vahinkoja hänen kiusanteostaan. Ystäväni rohkaisemana hain lähestymiskieltoa, ja sain sen. Perusteita oli muitakin, puhelinhäirintä ym. ym. Kielto oli voimassa vuoden, mutta pian on kulunut toinenkin vuosi, eikä minun ole tarvinnut puhua miehen kanssa, eikä edes nähdä häntä. Ainoat yhteydenotot ovat tekstiviestillä tai sähköpostilla. Yhteistä lasta koskevat asiat ovat hoituneet näinkin.

On tietenkin sääli ja erittäin huono asia, että me vanhemmat emme ole väleissä, mutta en todellakaan pysty siihen. Olen hakenut ja saanut keskusteluapua, koska en pärjää yksin. Rasitan ystäviäni jauhamalla asioita, joita vieläkin pullahtaa mieleeni, mutta olen yrittänyt vähentää sitä. Hämmästelen itsekin, mitä kaikkea olen sietänyt mieheltä, mieleni on ”unohtanut” asioita, muuten en olisi kai kestänyt. Olen huomannut, etten uskalla enää heittäytyä, antautua tunteiden vietäväksi, luottaa toiseen ihmiseen. Minulla on jonkinlainen käsijarru päällä tunneasioissa.

Pelottaa sanoa, mutta ”liian hyvää ollakseen totta” todellakin pitää paikkansa.

Minun oli pakko ottaa oma elämäni takaisin itselleni, oma vapauteni. Haluaisin rohkaista muitakin, jotenkin auttaa uskomaan, että on mahdollista päästä irti. En itsekään uskonut aluksi siihen, mutta tarvittiin vain aikaa, ajatusten piti kypsyä.

En kadu hetkeäkään – muuta kuin että en lähtenyt jo aiemmin. Voisin katua, että edes aloin suhteeseen, mutta silloinhan katuisin lastani. Joten en lähde siihen. Yritän vain päästä irti ja elää tätä uutta elämää.

Toivotan rohkeutta teille rakkaat ihmiset!

”Vapaa”